

Ustavna doba (1860-1861)

Ustavna predloga

1. predlog

- a. 1860
- b. oktobrska diploma
- c. konservativno plemstvo
- d. država bo zveza avtonomnih dežel
- e. federativna ureditev
- f. ni všeč liberalcem

2. predlog

- a. 1861
- b. februarški patent (ustava)
- c. nemški liberalci
- d. centralizem, Dunaj
- e. odpor nenemškega prebivalstva
- f. Madžari to podprejo

Sprejet februarški patent in Avstrija postane ustavna parlamentarna monarhija. Kralj ne vlada več sam.

Življenje v 60ih letih 19.stol.

- oblikovanje dveh taborov v 60ih letih 19.stol.
- staroslovenci, bivši konservativci, Bleiweis, Slomšek
- mladoslovenci, bivši liberalci, Levstik, Stritar, Jurčič

Dva tabora:

1. tabor

- a. staroslovenci
- b. konservativni veljaki
- c. Bleiweis, Slomšek
- d. Lojalni do Dunaja
- e. »Novice«
- f. »Vse za dan, vero in cesarja.«

2. tabor

- a. mladoslovenci
- b. za program Zedinjena Slovenija
- c. Fran Levstik
- d. »Naprej«
- e. »Slovenski narod«
- f. Kritika

Slovenci strankarsko zagrizeni.

Kulturno življenje v 60ih letih 19.stol.

- čitalnice □ staroslovenci
- tabori □ mladoslovenci

Čitalnica je literarni večer. V čitalnicah raje berejo Koseskega kot Prešerna. Ni političnih zahtev. Modni jezik je francoščina. Zbirajo se ljudje, ki mislijo, da so nekaj več kot drugi. Želijo pokazati, da so izobraženi. Čitalnice so povzročile, da je slovenski jezik postal pogovorni jezik izobraženstva. Ni več komunikacije v nemščini. Prva čitalnica pri nas je bila ustanovljena v Ljubljani.

Tabori so množična zborovanja na prostem, ki jih Slovenci dobimo po češkem vzoru, ki se tudi pogumno upirajo Habsburžanom, zato so za Slovence zgled. V čitalnicah je samo meščanski sloj, v taborih pa tudi kmečki sloj. Tabori so bili bolj politični v primerjavi s čitalnicami. Vsak tabor se zaključi s pretepom, skoraj vedno so smrtne žrtve. Vodja je Levstik. Nemškutar je Slovenec, ki je naklonjen Nemcem. Vseh taborov je 18, en je v Ljutomeru. To je pomembno, ker ta del ni del slovenskih dežel. Največji tabor je bil v Vižmarjah (35.000 ljudi).

Dualizem

Leto 1866 je bilo slabo leto za Habsburžane. Izgubijo vojna proti Prusiji. Avstrijci in Prusi tekmujejo, kdo bo zedinil nemške dežele. Drugi problem je, da ima Avstrija prazno državno blagajno. To izkoristijo Madžari, ki

imajo vsega dovolj; Dunaj postavijo pred dejstvo. Leta 1867 nastane Avstro-Ogrska, ni več Habsburške monarhije. Državo delijo na dve politični polovici, in sicer na Avstrijo in Ogrsko. Dunaj še vedno obdrži prvotno vlogo.

Skupne zadeve:

- zunanja politika
- finance
- vojska
- cesar □ mora sprejeti tudi madžarsko krono; Franc Jožef I.

Ločene zadeve:

- notranje zadeve
- vlada □ Avstrijci na Dunaju, Madžari v Budimpešti
- parlament □ Avstrijci na Dunaju, Madžari v Budimpešti

Vseh nacionalnosti je 11.

Avstrijski del: Slovenci, Italijani, Rusini, Nemci, Čehi, Poljaki.

Ogrski del: Madžari, Hrvati, Romuni, Slovaki, Vojvodinski Srbi

Cesar se podpisuje K. und K. (Kaiser und König). Tako se podpisuje leta 1867.